

עין משפט ונר מצוה

קא א מיי פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה ג:

קב ב מיי פ"ד שס הלכה כא:

קג ג מיי פ"ה שס הל' א [טור י"ד ס' סב ונרנר אלפס פ"ד דמילתין דף רפכ:]

קד ד מיי פ"ד שס הל' י סמג לאוין קלג טוש"ע י"ד ס' סב סעיף ג [ונרנר אלפס שס:] קה ה מיי שס הל' ו סמג לאוין קלג:

שיטה מקובצת

שיטה מקובצת און אמר רב שביא בקלניתא אי בקלניתא אימא סיפא: **א** אבל בשר מן החי, ג"ב ע"י תוס' מנחות דף נ"ח ע"ב: **א** לא מחייב עליה עד דאיכא כזית קתני מיהא בטוהרה: **ב** כשאין בשר כזית אלא משהו: **ס** חישוב לאכלה מתה דגלי דעתה:

רבינו גרשום

אכל צפור טוהרה בחייה בקלניתא אי כלומר כיצד אפרת אבר מן החי צריך כזית: חנקה ואכלה דברי הכף בכזית, ונבלה שיעורא בכזית: אלא דמר סבר בחמה בחייה לאיברים עומדת, כלומר ר"א ב"ר שמעון הוא סבר לאיביון עומדת לפיכך אכל אבר ממנה חייב: דכ"ע לא בעינן כזית, כלומר אם אכל אבר הימנה לא בעינן כזית: ומי איכא מידי דבכזילה לית בה כזית ובחד אבר, כלומר דאמר'י נטל צפור שאין בו כזית ואכלו ר"א ב"ר שמעון מחייב מק"ו דעל אבר הימנה חייב ואמר'י אם באיזה ענין חייב דמשהו בשר גידים ועצמות בחד אבר ומי איכא מידי דבכזילה לית ביה כזית דחזוין נטל צפור שאין בו כזית ובחד אבר יהא כזית בין בשר גידים ועצמות: אמר רב שביא בקלניתא, פי'נפנא דעצמות שלה נסות ואין בה בשר אלא מעט: אלא כעין קלניתא, כלומר עוף טהור כעין קלניתא דעצמותיה

קב:

אבֿל צפור ב'ו' הכא נמי במשהו בשר גידים ועצמות. וצין הכל כרין שיהא כזית ולא הוי כמשהו דסיפא דהוי צריה והוי משהו

ממש: **שאיין** בו כזית ואבֿל'ו רבי פוטר. פי' צקונטרס דקסנר דאין אבר מן החי בשלימה ומיהו אי איכא כזית הוה מחייב דלא גרע מבשר מן החי דמחייב כזית דהא נמי בשר הוא וקשה לפירושו דלמר בצמוך אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה רצי יוחנן אמר חייב שמים וריש לקיש אמר אינו חייב אלא אחת ומוקי לה צבהמה אחת וטרפה עם יציאת רוצה וקסנר ר"ל דלאו לאצרים עומדת ולא אחי איסור אבר מן החי ומייל אאיסור טרפה והשתא מ"מ ליחייב שמים משום טרפה ובשר מן החי דקאמו צהדי הדדי ויש לדחות כגון שאין צאצר זה כזית בשר דלא מחייב משום משום בשר מן החי והא דמייב משום טרפה היינו כשלקח בשר מטרפה אחת והשלים לכזית ודומק הוא ועוד דא"כ אמאי לא חייל עליה איסור אבר מן החי כיון דליכא מטרפה אלא חצי שיעור דצפ' בחרא דיומא (דף עג:) ופרק ג' דשנעות (דף כא:) תניא שצוה שלא אוכל טרפות ועגלות שקלים ורמשים חייב ומוקי לה ר"ל צמרפש חצי שיעור אלמא אע"ג דלא חייל איסור שצוה אכזית משום דמושצע ועומד הו' מ"מ חייל אחצי כזית ונראה לפרש כי היכי דלאו לאצרים עומדת הכי נמי לאו לחמיכת בשר עומדת והא דנקט פפור שאין צו כזית לרבותא דרצי אלעזר נקט דאפ"ה מחייב ועוד נראה לר"י דאפילו למ"ד לאצרים עומדת מודה דלאו לחמיכת בשר עומדת בחייה דלמר ר' יוחנן בצמוך אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שלשה ומוקי לה בצמרפה עם יציאת רוצה וצהמה לאצרים עומדת דלמי איסור טרפה וחלב ואבר מן החי צהדי הדדי והשתא אמאי נקט טרפה בלאו טרפה איכא ג' אבר מן החי ובשר מן החי וחלב אלא ודאי צהמה בחייה לאו לחמיכת בשר עומדת ולא אחי אחי ועייל על שאר איסורין: **וּבִשְׂרָר** בשדה טרפה זה בשר מן החי. מדרמבי בשדה דריש דמשמע שפירש ממקומו ואף על גב דלנטרין לבשר שיא חוץ ממחילתו כדלמר צפ' צהמה המקשה (נעיל דף סה:) כולוה דריש מנייה: **אבֿל אבר** מן החי ובשר מן החי צ"ר יוחנן חייב שתיים. ואע"ג דאין לוקין על לאו

שצכללות ה"מ היכא דלא מפרש צקרא כגון (שמות יב) אל תאכלו כי אם עלי אש ומכל אשר יעשה מגפן היין (צמדנר ו) אכל ובשר בשדה טרפה דמפרשינן בשר וטריפה לא חשיב ליה לאו שצכללות כמו נא ומבשל וחרטון חג דמפרשי צקרא לקי וכגון אלמנה וגרושה דלקי לכ"ע): **סִרְרָבִי** יוחנן אינו חייב אלא אחת. משום דמחד קרא נפקי ואף על גב דאנא ומבשל לקי שמים שאני התם דכתיב צו"ו ובשל דקאי אאל תאכלו והכא נמי אי הוה כתיב צדה וטרפה לא תאכלו היה לוקה שמים לרצי יוחנן משום בשר מן החי ובשר מן הטרפה: מר

זמן שזה עם זה: לר' יוחנן חייב שמים. דמרי לאוי איכא ואע"ג דצחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דצחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: לרצי הכל חייב שסים. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צחייה כנל שהוא. משום אבר מן החי. אלמא לא צעינן ציה כזית: **צמיסתה כזית**. דצננלה אכילה כתיבא וכל אכילה כזית צר מאצבר מן החי דרצייה קרא וקפיד אאצבר לחודיה: **טמאה צין צחייה צין צמיסתה כנל שהוא**. חייב דצריה היא ולא לריכה שיעור כדחתן צאלו

הן הלוקין (מכות דף יג.) צאוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב משום שהוא כצרייתה אלמא צריה אסורה בכל שהוא אצל לאו דננלה ליכא לחיובי משום צריה דקשנצרהת לא היה עליה שס נצלה הלכך אלאו דננלה לא מיחייבג עד כזית. קתני מיהא צטהורה צחייה ככל שהוא: **נעול פפור**. והיא טוהרה: **רצי פוטר**. מפרש ואזיל דקסנר אין אבר מן החי בשלימה דלאו אבר מיקריא ומיהו אי איכא כזית הוה מיחייב דלא גרע מבשר מן החי דמיחייב עלה כזית דהא נמי בשר הוא: **ורצי אלעזר כרצי שמעון מחייב**. דקסנר שלימה אין לך אבר מן החי גדול מזה ובאצבר לא צעינא כזית: **חנקה ואכלה**. אין כאן אלא איסור נבלה ואננלה לא מיחייב משום צריה וכזית צעינן: **לאצרים עומדס**. לנתמה עומדת הלכך כל אבר ואבר שזה קרוי אבר צפני עממו ויש כאן משום אבר מן החי דמיחייב ככל דהו ומיהו חדא הוא דמיחייב דחדא התראה היא: **לאו לאצרים עומדס**. עד שתשטט ואין כאן שס אבר אא"כ הפרשו אצל דכ"ע לאצבר לא צעינן כזית כדקתני ק"ו על אבר ממנה חייב ולא פליג רצי: **צמשהו בשר**. הא דקתני שאין צו כזית כשאין יוצו כזית בשר אלא משהו וגידין ועצמות משלימין לכזית: **מי איכא מידי**. עוף כחוש כל כך: **דכזוליה ליכא כזית בשר**. והוא גדול שצאחת מאצבריו איכא כזית צמשהו בשר וגידין ועצמות משלימין דקתני על אבר ממנה חייב ואמרת דצכזית עסקינן ורישא קתני שאין צו כזית ומוקמין דליכא כזית בשר: **קלניסא עוף עמא הוא**. ונהי דליכא איסור נצלה צפחות מכזית איסור טמא מיהא איכא דצריה היא דלמר רב טמאה צין צחייה וצין צמיסתה ככל שהוא: **נעין קלניסא**. עוף טהור אס תמא'א כחוש כעין קלניתא: **אס"ל**. צעלמא דאזית ליה מחשבת אוכלין אס חישב לאוכלן כענין זה: **שמה מחשבה**. ואולינן בחרה: **חישב לאוכלה**. לצפור

זה שאין זה כזית: **אבר אבר**. גלי אדעתיה דלאצרים עומדת וכי אכלה שלימה נמי אבר קרינא ציה: **איכיל ליה אחר לא מיחייב**. דלא אבר מיקריא לחייב עליה ככל שהוא: **סלאוכלנה מסה**. דגלי דעתיה דצחייה לאו לאצרים עומדת: **לא סאכל הנפש עם הכשר זה אבר מן החי**. דאבר חי מקרינאג נפש שאס יחתכנו אינו עושה חליפין שלא ישוב עוד כנפש הנטולה שאינה חוזרת והכי משמע לא תאכל הנפש צעודו עם הכשר צעוד החיות עם הכשר: **ובשר בשדה**. משמע שפירש ממקומו וזהו בשר מן החי וטרפה כמשמעו: **וריש לקיש אמר לא סאכל הנפש עם הכשר זה אבר מן החי ובשר מן החי**. והכי משמע לא תאכל הנפש ולא תאכל הכשר כל

וזמן שזה עם זה: לר' יוחנן חייב שמים. דמרי לאוי איכא ואע"ג דצחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דצחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: לרצי הכל חייב שסים. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

מסורת הש"ס

א) [מוספתא ספי"ט דע"ו], ב) [לקמן קג.], ג) ז"ל מקרי, ד) ונ"ע מוס' צ"מ קטו: ד"ה שנאמר ומוס' מנחות נח. ד"ה און, ס) גי' מהר"ם לר"ל,

תורה אור השלם

1. רק חוק לבלתי אכל הקדש פי הקדש הוא הקפ"ש וְלֹא תֵאכַל הַקֹּדֶשׁ עִם הַבָּרִים יב כג הקצוּר: ואנשי קדש תהיון גל וְבִשְׂרָר בְּשָׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֵאכְלוּ לְכָל־כֹּל תִּשְׁלַכּוּן שמות כב ל אתו:

רבינו גרשום (המשך)

נסות ובשר מעט: אמר רבא אם תמצא לומר סבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבה חישוב לאוכלה. כלומר רבי דפוטר ובחייה לאו לאיביון עומדת: אם תמצא לומר דסבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבת חישוב לאוכלה וחייב משום אבר מן החי: ואמר רבא אם תמצא לומר סבר ר"א ב"ר שמעון מחשבת אוכלין. כלומר ר"א ב"ר שמעון דסבר נטל צפור שאין בו כזית בחייה ואכלה חייב חישוב לאוכלה מתה דאינו חייב אלא בכזית דנבלה היא ואכלה חיה פחות מכזית פטור דאולינן בחר מחשבתו דמחשבתו היתה לאוכלה נבלה: ובשר מן הטרפה אפי' בחייה. כגון שאירע בה אחת משמונה עשרה טרפות: אכל אבר מן החי ובשר מן החי לר' יוחנן חייב שתיס דמפיק להו משני לאוין לר"ש בן לקיש אינו חייב שתיס אחת דמפיק להו לתרויהו מלאו אחד: אכל בשר מן החי ובשר מן הטרפה לריש לקיש חייב שתיס דמפיק להו לתרויהו מלאו אחד: אכל אלא אחת. דמפיק להו קראי: לר' יוחנן אינו חייב אלא אחת. דמפיק להו לתרויהו מלאו אחד: אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה דברי הכל חייב שתיס. לתרויהו מפקי להו מתרי לאוי: